

Developing a Model for Firms Survival in Iranian Capital Market: Based on the "Puteong" model

Farzad Ghaderi¹, Asgar Pakmaram², Hasan Galibafe Asl³, Jamal Bahri Sales⁴

Abstract

Companies face everlasting challenges to survive. Successful introduction to a market and competition is always with a high level of uncertainty and is limited in many ways. Thus, a huge number of companies especially the ones founded recently leave the capital market very soon. Theoretically embedded in Putang (2011)'s model, this study is to develop a model for the survival of companies using the causative relationships between sustainability of accounting and survival of companies with an emphasis on moderating role of desirable market value, motivational commitment of employees and acceptance of prominent stakeholders. The population in this study included a set of selected companies. The data were also collected using a standard questionnaire. Firstly, the reliability and validity tests were administered on sample data. Then, based on the model of Lineal Structural Relations, the data were analyzed. Findings revealed that that survival of companies is affected by acceptance of prominent stakeholders. In other words, recognition of the overt role of stockholders, responsibility toward welfare in society and ethical responsibilities increase the survival rate for companies. Furthermore, sustainability of accounting (awareness of accounting ethics, voluntary accounting activities, transparency of accounting ideology, divulging human capital and reporting social responsibility) significantly affect desirable market value, motivational commitment of employees and acceptance of prominent stakeholders.

Keywords: Firm Survival, Accounting Sustainability, PLS

JEL: L25,M41,C30

-
- 1 . Ph.D. Student of Accounting, Bonab Islamic Azad University, Corresponding Author, E-mail: ghaderi.gh@gmail.com
  - 2 . Associate Prof., Faculty of Literature and Humanities, Islamic Azad University Bonab Branch, Bonab, Iran. E-mail:pakmaram@bonabiau.ac.ir
  - 3 . Associate Prof., Faculty of Literature and Humanities, Alzahra University, Tehran, Iran. E-mail: ghalibafasl@yahoo.com
  - 4 . Assistant Professor, Department of Accounting, Ourmie Islamic Azad University, E-mail: bahrislsls.j@gmail.com

راهبرد مدیریت مالی

دانشگاه الزهرا (س)

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۶/۱۱

تاریخ تصویب: ۱۳۹۸/۰۸/۲۷

مقاله پژوهشی

سال هفتم، شماره بیست و هفتم

زمستان ۱۳۹۸

صفحه ۱۶۵-۱۹۴

ارائه مدلی برای بقای شرکت‌ها در بازار سرمایه ایران:

برآذش مدل «پوتانگ»^۱

فرزاد قادری^۲، عسگر پاک مرام^۳، حسن قلیباف اصل^۴، جمال بحری ثالث^۵

چکیده

شرکت‌ها به طور مستمر برای بقای خود با چالش مواجه‌اند. ورود موفق شرکت‌ها به بازار سرمایه و رقابت در آن با عدم اطمینان بالایی همراه است و محدودیت‌های گوناگونی دارد. ازین‌رو، تعداد زیادی از شرکت‌ها مخصوصاً شرکت‌های جدید پس از ورود، بازار سرمایه را زود تر ک می‌کنند. پژوهش حاضر، با پیروی از پژوهش پوتانگ (۲۰۱۱) به ارائه مدلی برای بقای شرکت‌ها از طریق پیش‌بینی روابط علی میان پایداری حسابداری و بقای شرکت‌ها با تأکید بر نقش تعدیلی ارزش بازاری مطلوب، تعهدات انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان برجسته پرداخته است. جامعه آماری این پژوهش، مدیران و کارشناسان مالی شرکت‌های موربدبررسی بوده و جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه استاندارد استفاده شده است. پس از انجام آزمون‌های پایابی و روایی داده‌های نمونه، تحلیل‌های مربوط بر اساس رویکرد مدل یابی ساختاری^۶ صورت گرفت. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که بقای شرکت‌ها تحت تأثیر پذیرش ذینفعان برجسته قرار می‌گیرد. به عبارتی دیگر به رسمیت شناختن نقش آشکار سهامداران، مسئولیت نسبت به رفاه جامعه و مسئولیت‌های اخلاقی موجب افزایش بقای شرکت‌ها می‌شود. همچنین، پایداری حسابداری (آگاهی اخلاق حسابداری، فعالیت‌های داوطلبانه حسابداری، شفاقت‌طرز تفکر حسابداری، افشاء سرمایه انسانی و گزارشگری مسئولیت اجتماعی) بر ارزش بازار مطلوب، تعهدات انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان برجسته تأثیر معنی‌داری دارد.

واژه‌های کلیدی: بقای شرکت، پایداری حسابداری، معادلات ساختاری

طبقه‌بندی موضوعی: L25,M41,C30

۱. کد DOI مقاله: 10.22051/jfm.2019.26259.2092

۲. دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بناب، بناب، ایران، Email: Ghaderi.gh@gmail.com

۳. دانشیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بناب، بناب، ایران، نویسنده مسئول، Email: pakmaram@bonabiau.ac.ir

۴. دانشیار گروه مدیریت مالی، دانشگاه الزهرا، تهران، ایران، Email: ghalibafasl@yahoo.com

۵. استادیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ارومیه، ارومیه، ایران، Email: bahrisls.j@gmail.com
6 . Lineal Structural Relations

مقدمه

موجودیت یک شرکت زنده و فعال، همانند همه سازمان‌ها، برای بقا و بهبود وضع خویشن است؛ یعنی از همه توان بالقوه خود استفاده می‌کند و تا آنجا که میسر است و توان دارد، گسترش می‌یابد. ورود موفق به بازار و رقابت، با بی اطمینانی بالا همراه است و محدودیت‌های گوناگونی دارد. از این‌رو، تعداد زیادی از شرکت‌ها به‌ویژه شرکت‌های جدید پس از ورود، بازار را زود تر ک می‌کنند؛ بنابراین، در بعضی صنایع یا مناطق، فقط اقلیتی از شرکت‌های تازه تأسیس بقاء می‌یابند (فالک و استفان^۱، ۲۰۰۶). هدف شرکت‌های سهامی و مدیران آن‌ها، بیشینه‌سازی ارزش حقوق صاحبان سهام و بهیان دیگر، بیشینه نمودن ارزش شرکت و سهام آن است (نمایزی و کرمانی، ۱۳۸۷). بیشینه کردن ارزش شرکت، مستلزم به کارگیری بهینه‌ی منابع مالی و کسب بازده و مخاطره (ریسک) مناسب است تا با استفاده از آن‌ها بتوان راهبردهای لازم را در جهت افزایش بقاء و تداوم شرکت‌ها تدوین نمود. هرچند بقای شرکت‌های جدید برای توسعه اقتصادی مهم است، تعدادی اندکی از شرکت‌های جدید ایجاد شده، بقاء می‌یابند (شان، ۲۰۰۰).

از آغاز قرن ۲۱ پایداری شرکت‌ها به عنوان یک مسئله ضروری مطرح است به‌طوری که به عنوان یک چالش مثبت در اقتصاد و تجارت تشخیص داده شده است تا به‌طور گستردۀ در بخش‌های عمومی و اجتماعی به کار گرفته شود. افزایش توجه و تقاضا برای شفافیت و پاسخگویی در زمینه توسعه پایدار شرکت‌ها، مدیران را به این سمت هدایت می‌کند تا اطمینان حاصل کنند که توسعه پایدار، اقتصاد مثبت و فشار جامعه را علیه محیط و اجتماع منفی، متوازن می‌کند. پایداری حسابداری مطابق با مفهوم سه‌گانه می‌باشد تأثیر اقتصادی^۲، اجتماعی^۳ و زیستمحیطی^۴ سازمان را که بیش‌نیاز بقای شرکت‌ها می‌باشد بیان کند. در حالی که حسابداری سنتی تنها بر نتایج مالی و اقتصادی ناشی از فعالیت‌های تجاری برای به حداقل رساندن سود سهامداران متمرکز است و به تازگی پایداری حسابداری بر روی ادغام اخلاق در جامعه، محیط‌زیست و اقتصاد تأکید کرده است (پوتانگ، ۲۰۱۱). هر دو رفتار اخلاقی و اقتصادی می‌تواند دررسیدن به هدف شرکت‌های بزرگ در نظر گرفته شوند. به خاطر اینکه رفتار اخلاقی می‌تواند پاداش اقتصادی را برای شرکت‌ها به همراه بیاورد (نمایزی و رجب دری، ۱۳۹۶).

1 . Falck and Stephan

2 . Economic

3 . Social

4 . environmental

مفهوم پایداری حسابداری عملاً مربوط به یک دوره در ۴۰ سال گذشته است که فرآیند و پایه‌گذاری آن ناشی از تحولات پدید آمده در رشته حسابداری و توجه به مفاهیم و ریشه حسابداری به عنوان یک مفهوم بسیار وسیع تر از ابعاد مالی است و به دنبال و پیرو مفهوم محدود و نوپای آن در طول چند سال گذشته مطرح شده است. این تغییر و توسعه ایجاد شده نشان‌دهنده دو نگرش فکری مستقل است که در نگرش اول، نگرش فلسفی در مورد فرایند و نقش پاسخگویی سازمان‌ها و چگونگی ارتباط آن‌ها با توسعه پایدار را مطرح می‌کند و عنوان می‌شود که این عوامل، از جمله عواملی هستند که در حرکت سازمان‌ها به سمت پایداری مؤثرند. بر همین اساس در این نگرش مفاهیم حسابداری بر روی یک سیستم کاملاً جدید حسابداری طراحی می‌شود و برای ترویج استراتژی پایداری سازمان‌ها مؤثر هستند نگرش دوم، توجه به چشم‌انداز مدیریت در ارتباط با شرایط و ابزار متنوع و مؤثر در جهت پایداری سازمان است (پوتانگ، ۲۰۱۱). اگر شرکت نیاز به پایداری را نادیده بگیرد، آنگاه مخاطرات بالقوه بارهای غیرقابل تحمل در پایداری به وجود می‌آید. همچنان که وورلدکام^۱ و فروپاشی آنرون^۲ و بحران اقتصادی آسیا^۳ در سال ۱۹۷۷ و در شرکت‌های تابعه ایالات متحده^۴ در سال ۲۰۰۷ همگی از نبود پایداری حسابداری نشأت گرفته‌اند، بنابراین عدم وجود اخلاق و شفافیت در حسابداری، به عنوان یک مسئله مهم مطرح است (مرزاکی و همکاران، ۲۰۱۷^۵). با توجه به مشکلات به وجود آمده در زمینه بقای شرکت‌ها در بازار سرمایه ایران، مسئله این پژوهش چگونگی در کمیزان بقای شرکت‌ها در قبال ابعاد پایداری حسابداری است. همچنین، با توجه به مطالعات انجام‌شده در ایران در زمینه ارائه مدلی برای بقای شرکت‌ها، پژوهش حاضر مؤلفه‌هایی را مورد آزمون قرار داده که در پژوهش‌های قبلی آزمون نشده است. از این‌رو، این پژوهش در پی پاسخ به این سؤال است که چه مدلی برای بقای شرکت‌ها در بازار سرمایه ایران مناسب است؟ به منظور پاسخ به این سؤال، از یک طرف پیش‌بینی روابط علی پایداری حسابداری و بقای شرکت‌ها و از طرف دیگر نقش تعدیلی متغیرهای ارزش بازار مطلوب، تعهدات انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته بر آن مطالعه می‌شود. در حقیقت مطالعه حاضر مفهوم جدیدی از بقای شرکت‌ها^۶ را معرفی می‌کند. از این‌رو، انتظار می‌رود نتایج پژوهش حاضر بتواند به مدیران،

1 . WorldCom

2 . Enron

3 . Asian Economic Crisis

4 . USA

5 . Marzuki

6 . Firm Survival

تحلیل گران مالی، سرمایه‌گذاران و سایر ذی‌نفعان در درک بهتر بقای شرکت‌ها در قبال ابعاد پایداری حسابداری، کمک کرده و آن‌ها را در اتخاذ تصمیم‌های صحیح مالی و سرمایه‌گذاری کمک نماید. این پژوهش با طرح مبانی نظری و پیشینه پژوهش‌های مرتبط با موضوع و همچنین تبیین روش پژوهش و فرضیه‌های برگرفته از مسئله و مبانی نظری پژوهش ادامه یافته و سپس به تشریح نتایج آزمون فرضیه‌ها پرداخته است؛ و درنهایت نتیجه‌گیری و پیشنهادها بیان می‌گردد.

مبانی نظری و مرواری بر پیشینه پژوهش

این پژوهش برای طرح مبانی نظری از تئوری مشروعیت^۱، تئوری ذینفعان^۲، تئوری اخلاقی^۳، تئوری مسئولیت اجتماعی^۴ و تئوری بقاء^۵ پیروی می‌کند.

پایداری حسابداری^۶

زمینه تاریخی پایداری حسابداری مربوط به سال‌های ۱۹۷۱-۱۹۹۵ و تاکنون بوده که در دوران مختلف، موضوعاتی متفاوت درباره آن‌ها بیان شده است. در سال‌های ۱۹۷۱-۱۹۸۰ حجم انبوهی از پژوهش‌های تجربی امکان ارائه مدلی که در آن حمایت آشکاری از حسابداری اجتماعی را نشان دهد، رخ داد. در این دوره نقش آسیب‌پذیری محیط‌زیست از طریق صدمه به زمین، هوا، آب، ایجاد سروصدا، اشکالات بصری و زیبایی‌شناختی و دیگر آلودگی‌ها در سطح جامعه و محیط مطرح شد، سهم این دوره در ایجاد تحولات گسترده در زمینه‌های حسابرسی اجتماعی درخور توجه بود (هوپ وود^۷ و همکاران، ۲۰۱۰). در دوره ۱۹۹۰-۱۹۸۱ پژوهش‌های مرتبط با حسابداری محیط‌زیست افزایش یافت. در دوره ۱۹۹۱-۱۹۹۵ تسلط تقریباً کاملی بر حسابداری زیست‌محیطی و حسابداری مسئولیت اجتماعی و ارتباط آن با موضوع توسعه پایدار شرکت‌ها به وجود آمد (وانگ^۸ و همکاران، ۲۰۱۶؛ پوتانگ، ۲۰۱۱).

1 . legitimacy theory

2 . Stakeholders theory

3 . Moral theory

4 . Theory of Social Responsibility

5 . Theory of Survival

6 . Accounting Sustainability

7 . Hopwood

8 . Wang

پایداری حسابداری سازمان‌ها را برای توسعه و پژوهی‌های عملی در محیط و زمینه‌های حسابداری فردی و اجتماعی گرد هم می‌آورد که شامل اخلاق حسابداری برای ارتباط بهتر همراه با کارابی و استراتژی شرکت می‌باشد (کالر^۱ و همکاران، ۲۰۰۷). پایداری حسابداری مفاهیم مسئولیت اجتماعی، اخلاق حسابداری و ذینفعان تأکید دارد که شامل مؤلفه‌های (آگاهی اخلاق حسابداری، فعالیت داوطلبانه حسابداری، شفافیت طرز فکر حسابداری، افشاء سرمایه انسانی و گزارشگری مسئولیت اجتماعی) می‌باشد.

الف) آگاهی اخلاق حسابداری: آگاهی اخلاق حسابداری یک شرکت بر ارزش‌ها و قضاوت‌های اخلاقی و تصمیم‌گیری در عمل طبق اصول حسابداری توجه دارد؛ بنابراین قضاوت اخلاقی باید مبتنی بر شایستگی، محترمانه بودن، صداقت، بی‌طرفی استوار باشد (ماریون و کانجیج^۲، ۲۰۰۱)، آگاهی اخلاقی یک رکن اساسی از طرز عمل حرفه حسابداری است، به طوری که هر حسابدار باید توانایی اخلاقی را دارا باشد، زیرا این مقوله جنبه‌ی مهمی برای کیفیت اطلاعات مالی گزارش شده است. به همین جهت مؤسسات حرفه‌ای حسابداری، به‌منظور بهبود اخلاق حرفه‌ای، آگاهی اخلاق حسابداری را به اعضای خود آموختند و یا تشخیص می‌دهند که آموختند (سرنیکا^۳، ۲۰۰۷). در رفتارهای اخلاقی افزایش اطمینان سهامداران به شرکت به عنوان یکی از خواسته‌های اخلاقی و یک هدف مهم باید در نظر گرفته شود (گرنینگ و توربن^۴، ۲۰۰۲، پترسون^۵، ۲۰۰۴، بارمر^۶ و همکاران، ۲۰۰۷، علی^۷ و همکاران، ۲۰۱۰).

ب) فعالیت داوطلبانه حسابداری^۸: فعالیت داوطلبانه حسابداری (افشاء اطلاعات حسابداری) به تصمیم شرکت برای فراهم نمودن اطلاعات یا تطبیق استانداردهای حسابداری اشاره دارد (آراغون^۹ و همکاران، ۲۰۰۷). فعالیت داوطلبانه حسابداری عمدهاً دربرگیرنده و رعایت سیاست‌ها، روش‌ها و قوانین مرتبط به‌منظور حفظ شرکت در بالاترین سطح پذیرش اجتماعی و شهرت در بازار می‌باشد. امروزه شرکت‌های مختلف دست به روش‌های مختلفی برای داوطلبانه نشان دادن خود در بهبود مدیریت محیط‌زیست حتی فراتر از الزامات قانونی را بر می‌گیرند که این موضوع گاهی منجر به

۱ . Keller

2 . Marion and Cengage

3 . Cernica

4 . Greening and Turban

5 . Peterson

6 . Brammer

7 . Ali

8 . Voluntary Accounting Proactiveness

9 . Aragón-Correa

بهبود عملکرد مالی و تولید پویای شرکت‌ها می‌گردد (آراغون و همکاران، ۲۰۰۷). همچنین، شرکت‌های بزرگ برای اقدامات بازاری خاص خود به گونه‌ای متعهد هستند که نسبت به افشای اطلاعات اجتماعی و زیستمحیطی خود اقداماتی را ترتیب داده تا سود و شهرت بیشتر ناشی از فعالیت داوطلبانه نصیشان گردد. درنهایت نیز افشای فعالیت داوطلبانه حسابداری شرکت‌های بزرگ ازلحاظ اخلاقی به سهامداران کمک می‌کند تا برای به دست آوردن حقایق شرکت گام‌های مؤثری را بردارند. به عبارتی دیگر فعالیت‌های داوطلبانه حسابداری برای بهبود اطلاعات و تطبیق بهتر اقدامات حسابداری با واقعیت‌های اقتصادی بکار می‌رود (لینچ^۱ و همکاران، ۲۰۰۷).

ج) شفافیت طرز فکر حسابداری^۲: صندوق بین‌المللی پول^۳ و کمیسیون بورس اوراق بهادار آمریکا^۴ شفافیت طرز فکر حسابداری را به درجه‌ای از قابل فهم، قابل درک و قابل اطمینان بودن اطلاعات به نحوه‌ای که منجر به فعل کردن سیستم بازار کارآمد و تصمیم‌گیری عقلانی می‌شود، تعریف می‌نمایند. شفافیت طرز فکر حسابداری به اطلاعات قابل اعتماد اشاره دارد که کاربران را قادر به یک تصمیم‌گیری دقیق می‌سازد یا به عبارتی شفافیت طرز فکر حسابداری شامل اطلاعات قابل اعتمادی است که منجر به تصمیم‌گیری دقیق و صحیح کاربران می‌شود. بدین معنا که شفافیت طرز فکر حسابداری یک دیدگاه درباره افشای کامل پرسوه‌ها، فرآیندها، فرضیه‌ها در آماده‌سازی گزارش است. به عبارت دیگر شفافیت طرز فکر حسابداری برای شفاف کردن فعالیت‌های حسابداری است. شرکت‌ها برای اطلاعات قابل اطمینان درباره عملکرد متناسب، موقعیت مالی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، ارزش و میزان ریسک شرکت‌ها از شفافیت طرز فکر حسابداری استفاده می‌کنند. شرکت‌ها برای جلوگیری از راکد ماندن و به خاطر انتظارات جامعه به شفافیت نیازمند هستند (بوشمن^۵ و همکاران، ۲۰۰۴). ویلیامز (۲۰۰۵) خاطرنشان کرد که اعتماد، شفافیت را در چارچوبی اجتماعی انتقال می‌دهد و برای منافع سازمان و سهامداران عامل مؤثری در جهت کارایی و اثربخشی است. علاوه بر این اعتماد ریشه‌ای از شفافیت، وفاداری کارکنان و رضایتمندی شغلی دارد (یو^۶، ۲۰۰۵).

1 . Linch, Lopez

2 . Transparency Accounting Mindset

3 . International Monetary Fund (IMF)

4 . United States Securities and Exchange Commission (US SEC)

5 . Bushman

6 . Yu

د) افشاری سرمایه انسانی^۱: سرمایه انسانی اشاره به آموزش، دانش، مهارت، یادگیری، تخصص و تجربه دارد. افشاری سرمایه انسانی به عنوان افشاری اطلاعات سازمانی درباره آموزش کارکنان، دانش، مهارت‌های یادگیری، تخصص‌ها و تجارب در گزارش مالیاتی آن‌ها تعریف شود (آنمن^۲ و همکاران، ۲۰۰۸، هوانگ^۳ و همکاران (۲۰۱۰) بیان کردند که افشاری سرمایه انسانی از نظر شکل و محتوای گزارش متنوع است و عمدتاً داوطلبانه و اغلب دیدگاه افشاری کافی اطلاعات سرمایه انسانی مهم است چون نه تنها بر توانایی یک شرکت برای استخدام و حفظ بهترین افراد اثر می‌گذارد، برای یک شرکت ارزش بالقوه نیز ایجاد می‌کند. اطلاعات سرمایه انسانی در تصمیم‌گیری بالقوه شرکت در آینده یک جزء مهم است و به نفع شرکت‌هایی است که به دنبال جلب رضایت تمام سرمایه‌گذاران متقاضی اطلاعات برای افزایش ارزش بازار می‌باشند (هوانگ و همکاران، ۲۰۱۰). بر این اساس برای سودمندی در گزارش‌های شرکت، شرکت‌ها در حال تکمیل گزارش‌های مالی اجباری با افشاری داوطلبانه درباره سرمایه فکری از جمله سرمایه انسانی هستند (اکسیان و همکاران^۴، ۲۰۱۰).

ه) گزارش مسئولیت اجتماعی: گزارشی که بر فعالیت کسب و کار و حتی عوامل منفی اثرگذار بر آن نظیر کارکنان، مشارکت اجتماعی، نگرانی زیستمحیطی و سایر مباحث اخلاقی اثر بگذارد، تعریف می‌شود. به این منظور گزارش مسئولیت اجتماعی در حال پررنگ‌تر شدن به سمت تقویت عملکرد محیطی و بهبود محیط کار و رفاه اجتماعی است که خود ممکن است بهترین تبلیغات برای یک شرکت باشد (برانکو و روذریگز^۵، ۲۰۰۸، باتاچاریا و سن^۶ (۲۰۰۳) بیان کردند که هنوز در ک محدودی از اینکه آیا و چگونه مسئولیت اجتماعی بر روی سود و ارزش بازار شرکت‌ها اثر می‌گذارد، وجود دارد؛ پس نیاز به پژوهش‌های بیشتر برای ارزیابی اثر مسئولیت اجتماعی احساس می‌گردد. علاوه بر این مسئولیت اجتماعی، از تعهد سازمانی کارکنان نیز به عنوان یک متغیر از انگیزه کارکنان در شرکت حمایت می‌نماید؛ بنابراین، کارکنان بیشتر از فعالیت‌های مسئولیت اجتماعی متأثر می‌شوند؛ اگر کارکنان بیشتری به سازمان متعهد شوند، یقیناً آن‌ها به طور مستقیم بر روی عملکرد و ارزش بازار شرکت‌ها اثر خواهند گذاشت (علی و همکاران، ۲۰۱۰).

1 . Human Capital Disclosure

2 . Unerman

3 . Huang

4 . Xian

5 . Branco and Rodrigues

6 . Bhattacharya and Sen

بقای شرکت

بنگاه‌های اقتصادی که از نظر وضعیت حیات به انسان‌ها تشبیه شده‌اند، زمانی متولدشده و پس از طی مراحل مختلف حیات، به صورت متفاوتی می‌میرند؛ اما آنچه در مورد حیات بنگاه‌های اقتصادی معنا و مفهوم می‌یابد طول دوره حیات آن‌هاست. چراکه شاید بتوان با شناسایی عوامل تأثیرگذار بر طول دوره حیات بنگاه‌های اقتصادی، خروج آن‌ها از فعالیت اقتصادی به تأخیر انداخت. تشکیل کسب و کارهای جدید و ورود شرکت‌ها به بازار سرمایه به عنوان یک محرك مهم در فعالیت‌های اقتصادی است و عامل اصلی و محرك توسعه اقتصادی در یک کشور است (اسجوکویست و کریستی^۱، ۲۰۰۶).

نرخ تغییر و تحول در بنگاه‌های صنعتی که به وسیله‌ی تشکیل شرکت‌های جدید و افول شرکت‌های موجود ایجاد می‌شود در سال‌های اخیر در بین اقتصاددانان و سیاست‌گذاران مورد توجه قرار گرفته است (اکسیان و همکاران، ۲۰۱۰). افزایش رقابت، کارایی، نوآوری و بهبود فناوری با ورود شرکت‌های جدید به بازار سرمایه در سطح صنعت ایجاد می‌شود. تشکیل بنگاه‌های صنعتی، نقش کلیدی در تکامل و شکل‌دهی یک صنعت دارد. بنگاه‌های جدید، عامل اصلی ایجاد پویایی در اقتصاد هستند، چراکه از طریق ارائه کالا و خدمات جدید، عرضه فناوری جدید، افزایش رقابت در بازار و گسترش صنعت باعث این پویایی می‌شوند (عرب، ۲۰۱۱).

شرکت‌ها به طور مستمر برای بقای خود با چالش مواجه‌اند. ورود موفق به بازار و رقابت با عدم اطمینان بالایی همراه است و محدودیت‌های مختلفی دارد. از این‌رو، تعداد زیادی از شرکت‌ها مخصوصاً شرکت‌های جدید پس از ورود، بازار را زود ترک می‌کنند؛ بنابراین در بعضی از صنایع تنها تعداد کمی از تازه‌واردها بقاء می‌یابند. تازمانی که دانش شرکت‌ها درباره فرآیندهای رشد و توسعه بهبود نیابد، موفقیت و شکست شرکت‌ها نیز مسئله‌ی مبهمی خواهد بود (مدھوشی و تاری، ۱۳۸۹). مطالعات نشان می‌دهند که احتمال بقاء به طور معنی‌داری در بین شرکت‌های هر صنعت متفاوت است و بخشی از این ناهمانگی‌ها با ویژگی‌های خاص صنعت توضیح داده می‌شوند. درواقع نوع خط‌مشی انتخابی بنگاه، به نوع عامل مؤثر در این ناهمانگی بر می‌گردد (اودرش، هاولینگ و تریک^۲، ۲۰۰۰). با اینکه ایجاد شرکت‌های جدید دارای اهمیت است، می‌توان میزان رشد و طول عمر آن‌ها را نیز به عنوان عاملی در نظر گرفت که در دستیابی به اهداف سیاست‌های بلندمدت در زمینه اشتغال و رشد اقتصادی اهمیت به سزایی دارد (دولینگر^۳، ۱۹۹۹).

1 . Sjoquist & Christie

2 . Audretsch & Houweling & Thurik

3 . Dollinger

ارزش بازار مطلوب^۱

ارزش بازار را می‌توان به عنوان ارزش کلی یک شرکت یا بازار برتر که سهامداران یا سرمایه‌گذاران یک سهم از سهام عادی را در یک زمان خرید و فروش می‌نمایند تعریف نمود. ارزش بازار منجر به رشد قیمت می‌شود و ظرفیت قیمت برای رشد بیشتر در آینده را نشان می‌دهد. رشد سهام دارای یک سابقه رشد ثابت یا متغیر از گذشته است (کاستسکی^۲، ۲۰۱۰). علاوه بر این، نشانه‌های رشد سهام، نشانه رشد در آینده را نیز نشان دهد که نشانگر ارزش بازار شرکت و پایداری شرکت است (بچتی و تراووتو^۳، ۲۰۱۱).

تعهد انگیزشی کارکنان^۴

تعهد انگیزشی کارکنان به معنی به رسمیت شناختن ارزش سازمانی و تمایل به عضویت و ادامه همکاری با سازمان است (جانسون، ۲۰۱۱). تعهد انگیزشی کارکنان از کارمندانی نشأت می‌گیرد که اعتقادارند آینده‌شان به سازمان گره‌خورده و تمایل به فدایکاری شخصی برای سازمان دارند. بهوضوح تعهد کارکنان به طور بالقوه‌ای در درون کسب و کار با شرکت‌های بالارزش وجود دارد یا برای به دست آوردن منافع نیروی کار متعهد در سازمان تلاش‌های وافری می‌نمایند تا تعهد انگیزشی کارکنان روزبه روز افزایش یابد؛ بنابراین، برای ارتقای سطح تعامل با تعهد انگیزشی کارکنان شیوه‌های روزمره و معمولی مانند استخدام، آموزش، مدیریت عملکرد و بررسی نیروی کار وجود دارد که می‌تواند نقش یک اهرم قدرتمند را در سازمان بازی کند (مودی^۵ و همکاران، ۱۹۸۲).

پذیرش ذینفعان بر جسته^۶

فریمن^۷ (۱۹۸۴) ذینفعان را فرد یا گروهی که تحت تأثیر اهداف شرکت قرار می‌گیرند، تعریف کرده است. از این‌رو، پذیرش ذینفعان بر جسته می‌تواند به عنوان به رسمیت شناختن نقش آشکار سهامداران در شرکت‌های بزرگ تعریف شود. انتظار سهامداران بر روی عملیات و سیاست‌های

1 . Excellent Market Value

2 . Kusnetzky

3 . Beccchetti and Trovato

4 . Motivational Employee Commitment

5 . Mowday

6 . Outstanding Stakeholder Acceptance

7 . Freeman

شرکت، فشار می‌گذارد به طوری که شرکت را ملزم به پاسخگویی به این انتظارات می‌کند. کلارکسون^۱ (۱۹۹۵) ذینفع را مانند کسی که چیزی را در معرض رسیک قرار می‌دهد، معرفی می‌کند. این امر بدین معناست که برای قدرتمندتر شدن ذینفع که بتواند بر روی شرکت اثر بگذارد باید بر روی نیازها و علاقه او که از عملیات شرکت متأثر می‌شود، تمرکز نمود.

پیشنهاد تجربی

پوتانگ (۲۰۱۱) به بررسی روابط علی ابعاد پایداری حسابداری با بقای شرکت‌ها پرداخته و به این نتیجه دست یافته است که عناصر پایداری حسابداری (اخلاق حسابداری، فعالیت‌های داوطلبانه، شفافیت، افشاء سرمایه انسانی و مسئولیت اجتماعی) با بقای شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تایلند مستقیم و معنی دار است. ویلسون^۲ و همکاران (۲۰۱۳) در پژوهشی به این نتیجه دست یافته‌ند که ویژگی‌های هیئت‌مدیره در ارتباط با بقاء یا شکست در شرکت‌های خانوادگی، به میزان چشمگیری کمتر از شرکت‌های غیر خانوادگی مشاهده می‌شود و به این نتیجه رسیدند که این ویژگی‌ها در احتمال افزایش بقای شرکت‌های خانوادگی مهم هستند. پژوهش والکویست (۲۰۱۴) نشان داد شرکت‌های خانوادگی تازه تأسیس، نسبت به شرکت‌های خانوادگی قدیمی، تمایل بیشتری به دریافت بدھی، به ویژه بدھی‌های بلندمدت با تمرکز مالکیت بالا دارند؛ ولی برخلاف تمایل بیشتر به بقاء، آن شرکت‌های خانوادگی که بهشدت به بدھی‌ها روی آورده‌اند، احتمال بقای کم‌تری نسبت به شرکت‌های غیر خانوادگی دارند و زودتر افول می‌کنند. مطالعه دلنا و وست^۳ (۲۰۱۶) اطلاعاتی ارزشمند را در مورد احتمال ورشکستگی شرکت به دست آورد. این اطلاعات به اعضای زنجیره تأمین اجازه می‌دهد تا به سه گروه اولویت‌بندی شوند: شرکت‌های سالم با مخاطره فوری، شرکت‌های با ویژگی ورشکستگی فوری و شرکت‌های دارای سطوح متوسط مخاطره که نیاز به نظارت دارند. ویتمان^۴ (۲۰۱۸) در پژوهشی نشان داد که گزارشگری پایدار موجب افزایش بازده حقوق صاحبان سهام، بازده دارایی‌ها و حاشیه سود شرکت‌ها می‌شود. لوح^۵ و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی به بررسی رابطه پایداری گزارشگری و ارزش شرکت پرداخته و به این نتیجه

1 . Clarkson

2 . Wilson

3 . Dellana & West

4 . Whetman

5 . Loh

دست یافته‌اند که پایداری گزارشگری مالی موجب افزایش ارزش شرکت شده و حاکمیت شرکتی نیز موجب تقویت ارتباط این دو متغیر می‌گردد.

مدھوشی و نصیری (۱۳۸۹) به بررسی رابطه ویژگی‌های صنعت بر بقای شرکت‌های تازه‌وارد پرداخته به این نتیجه دست یافتند که رابطه معنی‌داری میان نرخ رشد صنعت، متوسط اندازه و نرخ ورود با باقی شرکت‌ها وجود دارد. پژوهش تاری (۱۳۹۱) نشان داد که بین میانگین سرمایه‌گذاری در صنعت و بقای شرکت‌های ایجادشده در آن صنعت، رابطه معنی‌دار و منفی وجود دارد ولی میانگین استغال در صنعت بر نرخ بقای این شرکت‌ها تأثیر معنی‌داری ندارد. رسولی قهروندی و فخرایی (۱۳۹۶) به بررسی ارتباط ساختار سرمایه و ساختار مالکیت با بقای شرکت‌ها در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش نشان داد که میان ساختار سرمایه و بقای شرکت‌ها رابطه معکوس و معناداری وجود دارد؛ بنابراین، افزایش بدھی‌های شرکت و مالکیت عملده، موجب افزایش احتمال خروج شرکت از بورس می‌گردد و افزایش مالکیت نهادی و قیمت سهام شرکت با کاهش احتمال خروج شرکت از بورس همراه است. وفقی و دارابی (۱۳۹۷) با رویکرد مدل معادلات ساختاری در تحلیل سه سطحی درماندگی مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به این نتیجه دست یافتند که معیارهای ریسک و معیارهای حاکمیت شرکتی نسبت به معیارهای عملکرد حسابداری و متغیرهای کلان اقتصادی بر درماندگی مالی اثرگذار هستند. صالحی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی به ارائه الگوی تعدیلی از مدل‌های ارزش‌گذاری دارایی‌های سرمایه‌ای با استفاده از ریسک درماندگی مالی و چرخه عمر شرکت پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش نشان داد میزان نرخ بازده مورد انتظار در دوره بعد از دخالت ریسک درماندگی مالی کاهشی بوده است. همچنین، از بین مراحل مختلف چرخه عمر شرکت‌ها، میانگین بازدهی پرتفوی سهام جهت ارزش‌گذاری دارایی‌های سرمایه‌ای در مرحله بلوغ و افول، بیشتر است.

فرضیه‌های پژوهش

با پیروی از رویکرد پوتانگ و همکاران (۲۰۱۱) و پونومارو (۲۰۱۲) در ردبایی مدل بقای شرکت‌ها، مدل تدوین شده به صورت مستقیم و غیرمستقیم بر اساس فرضیه‌های تدوین شده زیر آزمون شده است.

شرکت‌ها برای اینکه در طولانی‌مدت یا کوتاه‌مدت بقاء داشته باشند، فقط به مسئولیت اجتماعی وابسته نیستند بلکه به احلاق حسابداری نیز احتیاج دارند (کالر و همکاران، ۲۰۰۷). دلیل اهمیت

آگاهی اخلاق حسابداری این است که سرمایه‌گذاران و ذینفعان از روی اطلاعاتی که حسابداران گزارش می‌نمایند تصمیم‌گیری می‌نمایند، اگر سرمایه‌گذاران و ذینفعان نتوانند به اطلاعات گزارش شده متکی شوند، احتمال بقای شرکت کاهش خواهد یافت (فوستر و جانکر^۱، ۲۰۰۵). بر این اساس، فرضیه نخست پژوهش به شرح زیر ارائه می‌شود:

فرضیه اول: پایداری حسابداری بر بقای شرکت‌ها تأثیر می‌گذارد.

شرکت‌های در حال توسعه با توجه به اصول اخلاقی برای مواجهه با سهامداران باید روابط قابل اعتمادتر و مطمئن‌تری داشته باشند، زیرا منجر به افزایش ارزش اطلاعاتی و افزایش ارزش سهام و افزایش بقای شرکت‌ها و پیامدهای آن می‌شود. از طرفی آگاهی اخلاقی از طریق افزایش رضایت، تأثیر بسیار مثبتی بر روی ذینفعان می‌گذارد (برونر^۲ و همکاران، ۲۰۰۷)، یا به عبارت بهتر آگاهی اخلاقی به سهامداران کمک می‌کند تا در تصمیمات خود روشی که قابل قبول‌تر و معقول‌تر است را انتخاب نمایند. از این‌رو، درنهایت آگاهی اخلاقی بر روی ارزش بازار شرکت، تعهدات انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته اثر بالقوه دارد. فعالیت‌های داوطلبانه حسابداری ابزار مؤثری برای بهبود عملکرد شرکت و منافع سهامداران است. از این‌رو، فعالیت‌های حسابداری داوطلبانه اثر بالقوه‌ای بر روی ارزش بازار، تعهد کارکنان و پذیرش ذینفعان دارد (Daske^۳ و همکاران، ۲۰۰۷).

شفافیت طرز فکر حسابداری پاسخی به تقلیب‌های پی درپی است. قانون ساربینزاکسلی^۴ در سال ۲۰۰۲ که علیه ابهام مدیریتی و بحران قابل توجه در بازار سرمایه بوده است، یک واکنش به لزوم رعایت شفافیت طرز فکر حسابداری است. شفافیت حسابداری یک شرکت بر بازار سرمایه و کارایی آن اثرات قابل توجهی دارد. به این دلیل اطلاعات نامتقارن، میزان انعطاف‌پذیری (میزان ریسک، فعالیت‌های بازار سرمایه و هزینه سرمایه) را کاهش می‌دهد. شفافیت همواره به عنوان زیربنای اعتماد سرمایه‌گذاران در نظر گرفته می‌شود. از این‌رو، شفافیت طرز فکر حسابداری اثر بالقوه‌ای بر روی ارزش بازار، تعهد انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته دارد (یو، ۲۰۰۵). مطالعات پیشین نشان می‌دهد که رابطه معناداری بین سرمایه انسانی و ارزش بازار مطلوب وجود دارد. با این حال بهره‌وری سرمایه انسانی بستگی به استعداد کارکنان، انگیزه، پاداش، مهارت، تجربه، سلامت و حتی حالات هیجانی دارد؛ بنابراین، تحلیل سرمایه انسانی باید شامل شایستگی‌ها و نگرش‌ها باشد؛ بنابراین،

1 . Foster & Jonker

2 . Berrone

3 . Daske

4 . Sarbanes-Oxley

افشای سرمایه انسانی بر ارزش بازار، تعهد انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته اثر بالقوه دارد (اکسیان و همکاران، ۲۰۱۰).

زمانی که گزارش‌های مسئولیت اجتماعی توسط سهامداران شرکت‌ها، مشتریان، اعتباردهندگان، تصمیم‌گیرندگان و گروه زیستمحیطی (تعهد شرکت به حفظ محیط‌زیست) تهیه گردید، این امر به منزله رعایت مسئولیت اجتماعی (تعهد سازمانی) شرکت تلقی می‌گردد و این تعهد مهم برای ارزیابی تأثیر مسئولیت اجتماعی بر روی ارزش بازار مورد ارزیابی قرار می‌گیرد (برانکو و روذریگز، ۲۰۰۸)؛ بنابراین، سلامت مالی یک شرکت، یک ابتکار و عمل استراتژیک و آزمون نهایی از موفقیت و شکست یک شرکت خواهد بود. نتایج پژوهش‌های پیشین نشان می‌دهد که مسئولیت اجتماعی با عملکرد شرکت مرتبط است. ازین‌رو، بر مبنای رویکرد رشد قیمت سهام باید ارزش جریان‌های نقدي آتی را منعکس کند و بنابراین شاخصی قابل‌اتکا برای اندازه‌گیری تأثیر فعالیت‌های افشاگری اجتماعی^۱ بر روی عملکرد شرکت می‌باشد (وانگ و همکاران، ۲۰۱۶).

بر این اساس، فرضیه‌های دوم، سوم و چهارم پژوهش به شرح زیر بیان می‌شوند:

فرضیه دوم: پایداری حسابداری بر ارزش بازاری مطلوب تأثیر می‌گذارد.

فرضیه سوم: پایداری حسابداری بر تعهدات انگیزشی کارکنان تأثیر می‌گذارد.

فرضیه چهارم: پایداری حسابداری بر پذیرش ذینفعان بر جسته تأثیر می‌گذارد.

پژوهش‌های تجربی در ارزش بازار و مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها نشان می‌دهد که فعالیت‌های افشاگری اجتماعی، شرکت را قادر می‌سازد که یک پایگاه از مشتریان راضی به وجود بیاورد که این مشتریان راضی بهنوبه خود منجر به ارزش بازار مثبت می‌شوند (لو^۲ و همکاران، ۲۰۰۶). ازین‌رو، ارتباط معنی‌داری بین مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و عملکرد آن‌ها وجود دارد و همچون رقابت بین شرکت‌ها و زیانی که متحمل می‌شوند، ممکن است بقای شرکت را به خطر بی‌انداز، به یکدیگر وابسته‌اند (امان و نگیان، ۲۰۰۸^۳).

پژوهشگران در رشته‌های مختلف، بقای شرکت را از دیدگاه‌های متعدد موردنرسی قرار داده‌اند. پژوهشگران مالی سعی در پیش‌بینی ورشکستگی شرکت با استفاده از نسبت‌های مالی و جریان‌های نقدي دارند. برخی نسبت‌های مالی شامل بازده سرمایه‌گذاری، اهرم مالی، نقدینگی کوتاه‌مدت، جریان نقدي، گردش موجودی و غیره برای پیش‌بینی ورشکستگی شرکت بکار می‌روند. ازین‌رو، برای تحلیل ارزش

1 . CSR

2 . Luo

3 . Aman and Nguyen

بازار که بر روی بقای شرکت اثر می‌گذارد فرضیه‌ای وجود خواهد داشت (بانرجی^۱ و همکاران، ۲۰۰۷). مدیریت کارکنان و بهره بردن از دانش کارمندان برای موقوفیت شرکت‌ها امری حیاتی است. برای ایجاد ییشترين ارزش در شرکت مهارت‌ها، آموزش کارکنان، تعهد کارکنان، نگرش، رفتار مثبت کارکنان، انگیزش کارکنان در نظر گرفته می‌شود. در مجموع هر چه تعهد کارکنان ییشتراور باشد، احتمال دارد آن‌ها عملکرد بهتری را از خود نشان دهند. به‌حال بخش عمداتی از یک شرکت به مراقبت از کارکنانش اختصاص داده شده است، از نظر تجربی پژوهش‌های کمی در مورد ارتباط بین تعهد انگیزشی و بقای شرکت وجود دارد. حال به‌منظور تعیین تأثیر انگیزش کارکنان بر بقاء شرکت می‌توان فرضیه‌ای را مطرح نمود (ونس^۲، ۲۰۰۶). بر این اساس، فرضیه‌های پنجم، ششم و هفتم پژوهش به شرح زیر بیان می‌شوند:

فرضیه پنجم: ارزش بازاری مطلوب بر بقای شرکت‌ها تأثیر می‌گذارد.

فرضیه ششم: تعهدات انگیزشی کارکنان بر بقای شرکت‌ها تأثیر می‌گذارد.

فرضیه هفتم: پذیرش ذینفعان بر جسته بر بقای شرکت‌ها تأثیر می‌گذارد.

مطالعه فالک و هیچ^۳ (۲۰۰۷) نشان داد که اگر هدف شرکت بقاء و دستیابی اهداف مشخص شده باشد، بهترین راه برای پاسخ به این سؤال این است که بررسی کرد آیا رفتار شرکت در قیال جامعه مطلوب است که جامعه به مساعدت آن بیاید. پرستون و ساج^۴ (۲۰۰۲) اذعان کردند شرکت‌هایی که درباره رفاه جامعه مسئولیت ندارند، نمی‌توانند بقاء داشته و موفق باشند؛ بنابراین، شرکت‌هایی بقاء دارند و موفق هستند که مسئولیت‌های اخلاقی (شامل طیف وسیعی از استانداردها) را دارا باشند (وانگ و همکاران، ۲۰۱۶). زمانی یک شرکت سود گزارش می‌کند که از طریق رعایت رفتارهای اخلاقی، برای جذب منابع، افزایش عملکرد و ایجاد مزیت رقابتی رضایت سهامداران خود را گرفته باشد. در این مرحله ارزش بازار مطلوب و پذیرش ذینفعان بر جسته به صورت بالقوه روابط بین پایداری و حسابداری و بقای شرکت را تحت تأثیر قرار می‌دهد (جانسون و هولوب^۵، ۲۰۰۶). بر

این اساس، فرضیه‌های هشتم، نهم و دهم پژوهش به شرح زیر تدوین می‌شوند:

فرضیه هشتم: پایداری حسابداری، بر بقای شرکت‌ها از طریق ارزش بازاری مطلوب تأثیر می‌گذارد.

فرضیه نهم: پایداری حسابداری، بر بقای شرکت‌ها از طریق تعهدات انگیزشی کارکنان تأثیر می‌گذارد.

فرضیه دهم: پایداری حسابداری، بر بقای شرکت‌ها از طریق پذیرش ذینفعان بر جسته تأثیر می‌گذارد.

1 . Banerjee

2 . Vance

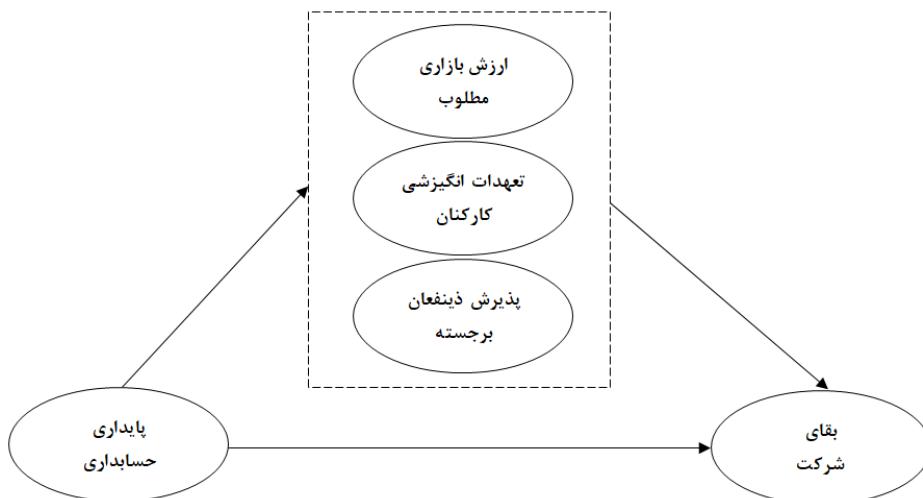
3 . Falck and Heibich

4 . Preston and Sachs

5 . Johnson and Holub

مدل مفهومی پژوهش

مدل، رابطه بین سطح نظری (تئوری) و کار جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات می‌باشد. مدل‌ها شامل نشانه‌ها و علائم هستند، یعنی خصوصیات برخی از پدیده‌های تجربی (شامل اجزاء و ارتباط آن‌ها) به‌طور منطقی از طریق مفاهیم مرتبط با یکدیگر بیان می‌شود؛ بنابراین، مدل منعکس کننده واقعیت است و جنبه‌های معینی از دنیای واقعی را که با مسئله تحت بررسی ارتباط دارند منسجم می‌سازند و روابط عمده را در میان جنبه‌های مذبور روشن می‌کند و سرانجام امکان آزمایش تجربی تئوری را با توجه به ماهیت این روابط فراهم می‌کند. بعد از آزمایش مدل درک بهتری از بعضی از قسمت‌های دنیای واقعی حاصل می‌شود. به‌طور خلاصه مدل دستگاهی است مشتمل از مفاهیم، فرضیه‌ها و شاخص‌ها که کار انتخاب و جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز برای آزمون فرضیه را تسهیل می‌کند (حکی، ۱۳۹۰)، بنابراین با توجه به استدلال فوق، فرضیه‌های تدوین شده و مبانی نظری در ردبایی مدل بقای شرکت‌ها، مدل مفهومی پژوهش به صورت شکل (۱) تدوین شده است:

شکل ۱. چارچوب مفهومی پژوهش

روش‌شناسی پژوهش

هدف پژوهش حاضر، ارائه مدلی برای بقای شرکت‌ها از طریق پیش‌بینی روابط علی میان پایداری حسابداری و بقای شرکت‌ها با تأکید بر نقش تعدیلی ارزش بازار مطلوب، تعهدات انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته است. این پژوهش بر حسب هدف، کاربردی و از نظر روش‌های

گردآوری داده‌ها، توصیفی-تحلیلی از نوع پیمایشی مبتنی بر رویکرد مدل یابی ساختاری می‌باشد و از روش پرسشنامه آنلاین^۱ و حضوری در مرحله گردآوری اطلاعات و رویکرد مدل‌سازی معادلات ساختاری مبتنی بر حداقل مربعات جزئی^۲ در مرحله استنتاج استفاده نموده است. در همین راستا در این پژوهش، شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران که واجد شرایط زیر بودند، برای جامعه آماری انتخاب و مطالعه شدند:

سال مالی شرکت منتهی به ۲۹ اسفند ۱۳۹۶ باشد؛ —

در قلمرو زمانی ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۶ در بورس اوراق بهادار تهران فعال باشد؛ —

فعالیت اصلی به‌جز سرمایه‌گذاری، واسطه‌گری مالی، بانکی و لیزینگ داشته باشد. —

به‌منظور پخش پرسشنامه در بین مدیران مالی یا کارشناسان مالی شرکت‌های مورد مطالعه، طی سه ماه به دفتر مرکزی یا کارخانه ۳۹ شرکت مراجعه و طی ۴۳ پرسشنامه از طریق شبکه‌های اجتماعی به صورت آنلاین اطلاعات جمع‌آوری شد. مراجعات منتهی به پخش پرسشنامه ۸۲ شرکت بود که از این تعداد ۲۳ مورد به دلیل عدم کفايت یا صحت داده‌ها، مردود شناخته شد و تعداد مشاهدات صحیح را به ۵۹ شرکت رساند. در مورد کفايت حجم نمونه در روش مدل‌سازی معادلات ساختاری نیز باید گفت، برای کسب نتایج معتبر و قابل تعیین، طبق نظریه چن^۳ و همکارانش (۲۰۰۳)، حجم نمونه باید نسبت ۱۰ مورد به ازای هر پارامتر برآورد شده باشد. بنتلر و چو (۲۰۰۶) نیز ۵ مورد را به ازای هر پارامتر پیشنهاد کرده‌اند (هیر و همکاران، ۲۰۰۶، بنتلر و چو، ۲۰۰۶)؛ بنابراین، با توجه به مدل ساختاری این پژوهش، مشاهدات (پرسشنامه-شرکت) موجود (۵۹ مورد) به لحاظ آماری کفايت می‌کند.

در این مطالعه، متغیر مکنون درون‌زا (بقای شرکت)، متغیر مستقل (پایداری حسابداری) و متغیرهای تعدیلی (ارزش بازاری مطلوب، تعهدات انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته) به روش پرسشنامه استانداردشده سنجیده شده است. سؤالات این پرسشنامه برگرفته از پرسشنامه استانداردشده پوتانگ و همکاران (۲۰۱۱) و پونومارو (۲۰۱۲) است. به علاوه، برای توسعه و بومی‌سازی ابزار پژوهش مناسب با محیط کشور و تائید روایی آن، از نظر استادان دانشگاه و خبرگان بازار سرمایه کشور بهره برده شد. جدول ۱ اطلاعات مربوط به متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

1 . <https://survey.porsline.ir/s/FFMF5qp/>

2 . PLS(Partiallesat square)

3 . Chin

جدول ۱. متغیرهای مدل پژوهش

ردیف	نام متغیر	نماد	نقش	نوع	ساختمان
۱	پایداری حسابداری	SA	مستقل	ادراکی	انعکاسی
۱-۱	آگاهی اخلاق حسابداری	AEA			
۲-۱	فعالیت‌های داوطلبانه حسابداری	VAP			
۳-۱	شفافیت طرز فکر حسابداری	TAM			
۴-۱	افشای سرمایه انسانی	HCD			
۵-۱	گزارشگری مسئولیت اجتماعی	SRR			
۲	بقاء شرکت	FS	مکتوب	ادراکی	انعکاسی
۳	ارزش بازاری مطلوب	EMV			
۴	تعهدات انگیزشی کارکنان	MEC			
۵	پذیرش ذینفعان بر جسته	MEC			

یافته‌های پژوهش

در جدول ۲، اطلاعات جمعیت شناختی مربوط به نمونه آماری ارائه شده است. حدود ۷۸ درصد پاسخ‌دهندگان، در سمت مدیرم الی یا رئیس حسابداری مرد بودند. همچنین، سطح تحصیلات بیش از ۷۰ درصد از پاسخ‌دهندگان کارشناسی ارشد و بالاتر بوده و شایان ذکر است که این دسته از افراد، مشارکت بهتری از حیث قبول پاسخ به پرسشنامه و کیفیت پاسخگویی داشته‌اند.

جدول ۲. اطلاعات جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان

متغیر	گروه	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۴۶	۷۸
	زن	۱۳	۲۲
سن (سال)	کمتر از ۳۰	۴	۷
	۳۱ تا ۴۰	۳۴	۵۷
سطوح تحصیلات	۴۰ تا ۵۰	۱۶	۲۸
	۵۱ تا ۶۰	۵	۸
فعالیت	کارشناسی و پایین‌تر	۱۷	۲۹
	کارشناسی ارشد و بالاتر	۴۲	۷۱
شرکت	دفتر مرکزی	۱۶	۲۷
	شرکت	۴۳	۷۳

تحلیل مدل و آزمون فرضیه‌ها

برای آزمون فرضیه‌ها به روش مدل‌سازی معادلات ساختاری، از نسخه ۳,۲,۷ نرم‌افزار آماری SMART-PLS استفاده شد. زمانی که حجم مشاهدات اندک است یا توزیع نرمالی ندارد، ترجیح بر به کارگیری نرم‌افزارهایی نظیر SMART-PLS است (داوری و رضازاده، ۱۳۹۲). در مدل پژوهش، متغیرها به صورت سازه‌های انعکاسی سطح بالاتر، مدل‌سازی گردید. مراحل کار و روش‌های استفاده شده مطابق جدول ۳ است.

جدول ۳. خلاصه مراحل تحلیل داده‌ها

پایایی شاخص‌ها		
آلفای کرونباخ	پایایی	
پایایی مرکب	پرسی تکبعده بودن	ارزیابی مدل اندازه‌گیری (اعتبار بیرونی)
روایی همگرا (AVE) و تشخیصی	روایی افراقی	روایی
معیار فرنل و لامر	همبستگی سازه‌ها و هم خطی چندگانه (VIF)	پرسی اعتبار اشتراک
برآورد ضریب مسیر	ضریب تعیین (R^2) متغیرهای پنهان درون‌زی	ارزیابی مدل ساختاری (اعتبار درونی)
ارتباط پیش‌بین	واریسی اعتبار اشتراکی	پرسی شاخص‌های کیفیت مدل
معیار نیکوئی برانش (GOF) و ریشه مجازی میانگین باقیمانده (SRMR)	واریسی اعتبار حشو	
پرسی ضرایب معادلار Z مربوط به هر یک از فرضیه‌ها	آزمون فرضیه‌ها	

به منظور ارزیابی مدل اندازه‌گیری (مدل بیرونی)، پایایی و روایی سازه‌ها و شاخص‌ها ارزیابی می‌شود. آلفای کرونباخ و پایایی مرکب برای هر یک از سازه‌های مدل بیشتر از ۰/۷ به دست آمد. همچنین، تمام شاخص‌ها از پایایی لازم برخوردار بودند. به منظور بررسی روایی سازه‌های مدل، از روایی همگرا و روایی تشخیصی استفاده شد. معیار متوسط واریانس استخراج شده برای ارزیابی روایی همگرای تمام سازه‌های مدل، بیشتر از ۰/۵ است و با توجه به اینکه جذر میانگین واریانس استخراج شده در قطر ماتریس بیشتر از همبستگی یا سازه با سازه‌های دیگر است، بنابراین ملاک مذکور نیز از حد قابل قبولی برخوردار است؛ بنابراین، کیفیت سازه‌های مدل از روایی مناسبی برخوردار هستند.

به منظور ارزیابی مدل ساختاری (مدل درونی)، پس از محاسبه ضرایب مسیر، بارهای عاملی و واریانس تبیین شده متغیرها به وسیله دستور **PLS**، معناداری مسیرها و بارهای عاملی با استفاده از روش بوت استراپ^۱ برای به دست آوردن مقادیر آبررسی می‌شود.^۲ نتایج معناداری مسیرها در جدول زیر مشاهده می‌گردد.

جدول ۴. بررسی روابط بین سازه‌های پژوهش و معناداری آنها

مسیر	ضریب مسیر	انحراف معناداری*	سطح معناداری*	تفسیر
SA → FS	۰/۲۰۲	۰/۱۳۸	۱/۴۶۱	عدم تائید
SA → EMV	۰/۵۰۵	۰/۰۹۹	۵/۰۹۹	تائید
SA → MEC	۰/۴۴۰	۰/۱۱۰	۴/۰۱۴	تائید
SA → OSA	۰/۴۹۷	۰/۰۷۱	۷/۹۵۳	تائید
EMV → FS	۰/۲۰۶	۰/۱۲۶	۱/۶۱۷	عدم تائید
MEC → FS	۰/۰۳۸	۰/۱۳۷	۰/۲۷۹	عدم تائید
OSA → FS	۰/۴۹۷	۰/۱۴۶	۳/۴۰۷	تائید
SA * EMV → FS	۰/۰۷۰	۰/۱۲۴	۰/۵۵۶	عدم تائید
SA * MEC → FS	۰/۰۶۹	۰/۱۲۱	۰/۵۷۴	عدم تائید
SA * OSA → FS	۰/۱۸۹	۰/۱۲۰	۱/۵۸۲	عدم تائید

* $Si g > 95\%$.

همان‌طور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود؛ مسیر حسابداری پایداری بر FS معنادار نبوده ($=1/۴۶۱ < 1/۹۶$)، از این رو فرضیه اول مبنی بر تأثیر پایداری حسابداری بر بقای شرکت‌ها رد می‌شود. مسیر حسابداری پایداری بر MEC معنادار بوده ($=5/۰۹۹ < 1/۹۶$)، از این رو فرضیه دوم مبنی بر تأثیر پایداری حسابداری بر ارزش بازار مطلوب تائید می‌شود. مسیر حسابداری پایداری بر EMV معنادار بوده ($=4/۰۱۴ < 1/۹۶$)، از این رو فرضیه سوم مبنی بر تأثیر پایداری حسابداری بر تعهدات انگیزشی کارکنان تائید می‌شود. مسیر حسابداری پایداری بر OSA معنادار بوده ($=6/۹۵۳ < 1/۹۶$)، از این رو فرضیه چهارم مبنی بر تأثیر پایداری حسابداری بر پذیرش ذینفعان بر جسته تائید می‌شود. مسیر ارزش بازاری مطلوب بر EMV معنادار نبوده ($=1/۶۳۷ < 1/۹۶$)، از این رو فرضیه پنجم مبنی بر تأثیر ارزش بازار مطلوب بر بقای شرکت‌ها رد می‌شود. مسیر تعهدات انگیزشی کارکنان بر FS معنادار نبوده ($=0/۲۷۹ < 1/۹۶$)، از این رو فرضیه ششم مبنی بر تأثیر تعهدات

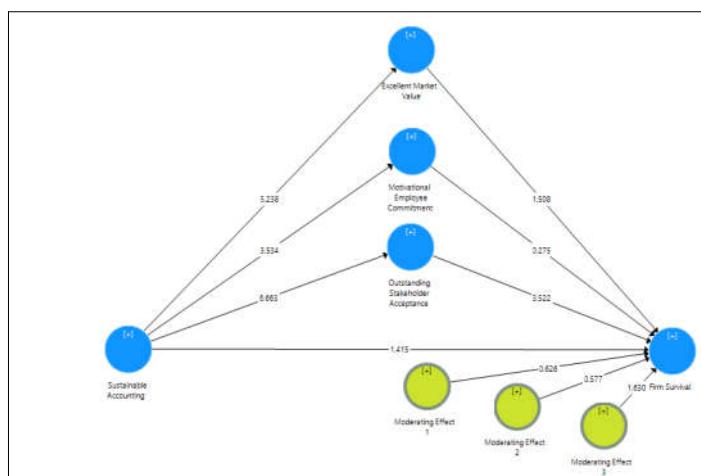
1. Bootstrapping

رویکرد Bootstrapping روشی مناسب برای ایجاد خطاهای استاندارد یا ارزش‌های t می‌باشد. در زمانی که اندازه نمونه کوچک و دقت برآوردهای مطابق باشد، این روش می‌تواند خطاهای را به وسیله روش بازنمودن گیری محاسبه نماید و فاصله اطمینان یا انحراف استاندارد مناسب و پرتوانی را ارائه نماید. همچنین این روش، زمانی که تابع توزیع احتمال برآوردهای نامشخص یا پیچیده باشد، برای برآورد واریانس برآوردهای بھرمه گرفته می‌شود (عباس زاده و همکاران، ۱۳۹۱).

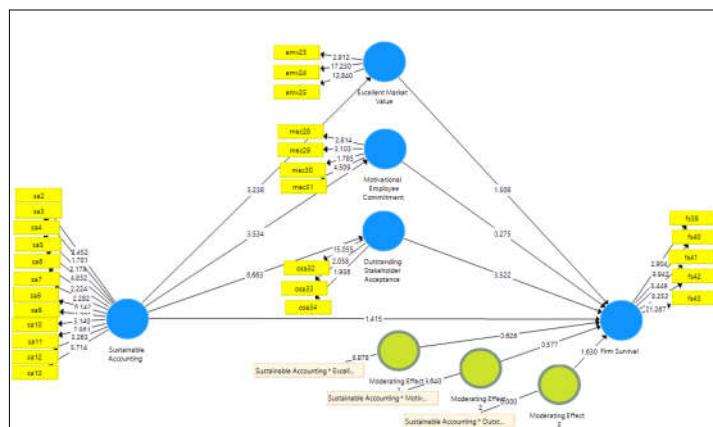
انگیزشی کارکنان بر بقای شرکت‌ها رد می‌شود. مسیر پذیرش ذینفعان بر جسته بر FS معنادار بوده است ($t=3.407, p < 0.05$)، ازین‌رو فرضیه هفتم مبنی بر تأثیر پذیرش ذینفعان بر بقای شرکت‌ها تائید می‌شود.

ردیف‌های آخر جدول به بررسی اثر غیرمستقیم حسابداری پایداری بر بقای شرکت‌ها از طریق ارزش بازاری مطلوب، تعهدات انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته می‌پردازد. از آنجاکه مسیر حسابداری پایداری بر FS از طریق EMV معنادار نبوده است ($t=0.556, p > 0.05$)، ازین‌رو فرضیه هشتم مبنی بر تأثیر حسابداری پایداری بر بقای شرکت‌ها از طریق ارزش بازاری مطلوب رد می‌شود و از آنجاکه مسیر حسابداری پایداری بر MEC معنادار نبوده است ($t=0.574, p > 0.05$)، ازین‌رو فرضیه نهم مبنی بر تأثیر حسابداری پایداری بر بقای شرکت‌ها از طریق تعهدات انگیزشی کارکنان رد می‌شود و همچنین از آنجاکه مسیر حسابداری پایداری بر OSA از طریق FS معنادار نبوده است ($t=1.582, p < 0.05$)، ازین‌رو فرضیه دهم مبنی بر تأثیر حسابداری پایداری بر بقای شرکت‌ها از طریق پذیرش ذینفعان بر جسته رد می‌شود.

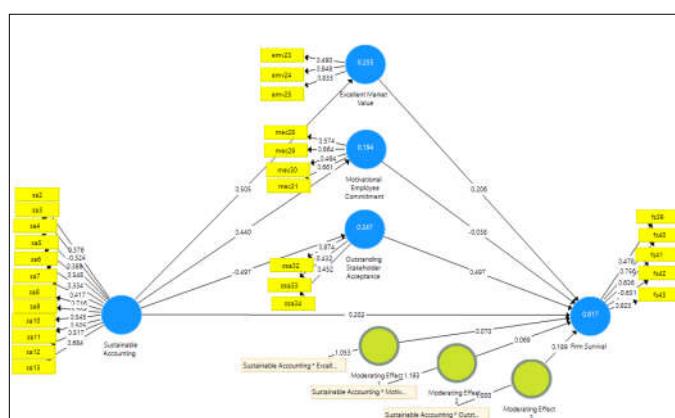
در مدل‌های اندازه‌گیری و ساختاری موردنبررسی، برای اندازه‌گیری برازش مدل بیرونی از میانگین اشتراک و برای برازنده‌گی مدل ساختاری از ضریب تعیین² R² استفاده می‌شود. مقدار میانگین اشتراک نشان‌دهنده درصدی از تغییرات شاخص‌ها است که به وسیله سازه متاظر توجیه می‌شود و پژوهش گران سطح قابل قبول برای اشتراک آماری را پیشتر از ۰/۵ ذکر کرده‌اند (لی¹ و همکاران، ۲۰۰۸). با توجه به مقادیر R² که نشان‌دهنده توانایی مدل در توصیف سازه است، مدل ارائه شده برازش مناسبی دارد. همچنین برازنده‌گی مدل، برابر ۰/۵۷ محسوبه شد که گوایی برازنده‌گی مناسب آن است. در ادامه مدل اصلاح‌شده به صورت زیر خواهد بود:

شکل ۲. مدل ساختاری به همراه آماره‌های t

شکل ۳. نتایج آزمون t مدل اصلاح شده

شکل ۴. ضرایب ساختاری مدل اصلاح شده

نتیجه‌گیری و بحث

پژوهش حاضر یک ساختار جدید پایداری حسابداری و بقای شرکت‌ها با تأکید بر ادغام مؤلفه‌های مختلف از دیدگاه‌های متفاوت را پیشنهاد می‌کند. از این‌رو، در این پژوهش عناصر مختلف پایداری حسابداری یعنی (اخلاق، فعالیت داوطلبانه، شفافیت، سرمایه انسانی و گزارشگری مسئولیت اجتماعی) و بقای شرکت‌ها شناسایی و تحلیل شدند. نتایج حاصل از آزمون فرضیه اول نشان داد که پایداری حسابداری بر بقای شرکت‌ها تأثیر معناداری ندارد. بر اساس مبانی نظری پژوهش و به استناد

به نتایج پژوهش‌های انجام شده توسط پوتابنگ (۲۰۱۱)، فوستر و جانکر (۲۰۰۷) و کالر و همکاران (۲۰۰۵)، می‌توان چنین استنباط نمود که شرکت‌ها برای اینکه در طولانی‌مدت یا کوتاه‌مدت بقاء

داشته باشند، باید دارای ویژگی‌های پایداری حسابداری شامل گزارشگری مسئولیت اجتماعی، زیستمحیطی و اخلاق حسابداری باشند؛ بنابراین، اگر سرمایه‌گذاران و ذینفعان نتوانند به این اطلاعات متکی شوند، احتمال بقای شرکت کاهش خواهد یافت. از این‌رو، نتایج این فرضیه با نتایج پژوهش پونومارو (۲۰۱۲) و پوتابنگ (۲۰۱۱) همسو نبوده و مطابق با چارچوب نظری پژوهش نیست.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های دوم، سوم و چهارم نشان داد که پایداری حسابداری بر ارزش بازار مطلوب، تعهدات انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته تأثیر معناداری دارد. بر اساس مبانی نظری پژوهش و به استناد به نتایج پژوهش‌های انجام شده توسط وانگ و همکاران (۲۰۱۶)، پوتابنگ (۲۰۱۱)، اکسیان و همکاران (۲۰۱۰)، برانکو و همکاران (۲۰۰۸)، برونز و همکاران (۲۰۰۷)، داسک و همکاران (۲۰۰۷)، یو (۲۰۰۵)، می‌توان چنین استنباط نمود که شرکت‌ها با توجه به اصول اخلاقی برای مواجهه با سهامداران باید روابط قابل اعتمادتر و مطمئن‌تری داشته باشند، زیرا منجر به افزایش ارزش اطلاعاتی و افزایش ارزش سهام و افزایش بقای شرکت‌ها و پیامدهای آن می‌شود. یا به عبارت بهتر گزارشگری پایداری حسابداری به سهامداران کمک می‌کند تا در تصمیمات خود روشنی که قابل قبول‌تر و معقول‌تر است را انتخاب نمایند و درنهایت اخلاق حسابداری، گزارشگری مسئولیت اجتماعی و شفافیت در گزارشگری مالی بر روی ارزش بازار شرکت، تعهدات انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته اثر بالقوه دارد. فعالیت‌های داوطلبانه حسابداری ابزار مؤثری برای بهبود عملکرد شرکت و منافع سهامداران است؛ بنابراین، فعالیت‌های حسابداری داوطلبانه اثر بالقوه‌ای بر روی ارزش بازار، تعهد کارکنان و پذیرش ذینفعان دارد. شفافیت همواره به عنوان زیربنای اعتماد سرمایه‌گذاران در نظر گرفته می‌شود. از این‌رو، شفافیت طرز فکر حسابداری و افشاء سرمایه انسانی اثر بالقوه‌ای بر روی ارزش بازار، تعهد انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته دارد. از این‌رو، نتایج این سه فرضیه با نتایج پژوهش وانگ و همکاران (۲۰۱۶) و پوتابنگ (۲۰۱۱) همسو بوده و مطابق با چارچوب نظری پژوهش است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های پنجم، ششم نشان داد که متغیرهای ارزش بازار مطلوب و تعهدات انگیزشی کارکنان تأثیر معنی‌داری بر بقای شرکت‌ها ندارد. در حالی که نتایج حاصل از آزمون فرضیه هفتم مؤید آن است که متغیر پذیرش ذینفعان بر جسته تأثیر معنی‌داری بر بقای شرکت‌ها دارد. بر اساس مبانی نظری پژوهش و به استناد به نتایج پژوهش‌های انجام شده توسط

ویتمن (۲۰۱۸)، وانگ و همکاران (۲۰۱۶)، پوتانگ (۲۰۱۱) و بازرگی و همکاران (۲۰۰۷)، می‌توان چنین استنباط نمود که تحلیل ارزش بازار بر روی بقای شرکت اثر می‌گذارد. هر چه تعهد کارکنان بیشتر باشد، احتمال دارد آن‌ها عملکرد بهتری را از خود نشان دهند. از نظر تجربی پژوهش‌های کمی در مورد ارتباط بین تعهد انگیزشی و بقای شرکت وجود دارد. انگیزش کارکنان بر بقاء شرکت تأثیر دارد. از این‌رو، نتایج فرضیه پنجم و ششم با نتایج پژوهش پونومارو (۲۰۱۲) و پوتانگ (۲۰۱۱) همسو نبوده و مطابق با چارچوب نظری پژوهش نیست، در حالی که نتایج فرضیه هفتم با نتایج پژوهش پونومارو (۲۰۱۲) و پوتانگ (۲۰۱۱) همسو بوده و مطابق با چارچوب نظری پژوهش است.

همچنین، نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های هشتم، نهم و دهم نشان داد که متغیرهای ارزش بازار مطلوب، تعهدات انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته بر تعامل بین پایداری حسابداری و بقای شرکت‌ها تأثیر معنی‌داری ندارد. بر اساس مبانی نظری پژوهش و به استناد به نتایج پژوهش‌های انجام‌شده توسط وانگ و همکاران (۲۰۱۶)، پوتانگ (۲۰۱۱)، فالک و هیچ (۲۰۰۷)، جانسون و هوپ (۲۰۰۶)، ساج (۲۰۰۲)، می‌توان چنین استنباط نمود شرکت‌هایی که درباره رفاه جامعه مسئولیت ندارند، نمی‌توانند بقاء داشته و موفق باشند؛ بنابراین، شرکت‌هایی بقاء دارند و موفق هستند که مسئولیت‌های اخلاقی (شامل طیف وسیعی از استانداردها) را دارا باشند. زمانی یک شرکت سود گزارش می‌کند که از طریق رعایت رفتارهای اخلاقی، برای جذب منابع، افزایش عملکرد و ایجاد مزیت رقابتی رضایت سهامداران خود را گرفته باشد. در این مرحله ارزش بازار مطلوب و پذیرش ذینفعان بر جسته به صورت بالقوه روابط بین پایداری و حسابداری و بقای شرکت را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از این‌رو، نتایج این سه فرضیه با نتایج پژوهش وانگ و همکاران (۲۰۱۶) و پوتانگ (۲۰۱۱) همسو نبوده و مطابق با چارچوب نظری پژوهش نیست.

یافته‌های پژوهش گویای آن است که پایداری حسابداری موجب افزایش ارزش بازار مطلوب، تعهدات انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته می‌شود. طبق نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های پژوهش، ارزش بازاری مطلوب، تعهدات انگیزشی کارکنان و پذیرش ذینفعان بر جسته تحت تأثیر ابعاد پایداری حسابداری قرار می‌گیرد. به عبارتی، می‌توان ابعاد پایداری حسابداری را عامل فراینده این سه سازه دانست. از این‌رو، به مدیران، سرمایه‌گذاران بالفعل، بالقوه و سایر ذینفعان پیشنهاد می‌شود که توجه بیشتری به بحث پایداری حسابداری داشته باشند و آن را در مدل‌های تصمیم‌گیری خود لحاظ نمایند زیرا پایداری حسابداری می‌تواند مبنایی برای تصمیم‌گیری آن‌ها در سرمایه‌گذاری باشد. همچنین، طبق نتایج پژوهش بقای شرکت‌ها تحت تأثیر پذیرش ذینفعان بر جسته

قرار می‌گیرد. به عبارتی، می‌توان سازه پذیرش ذینفعان برجسته را عامل فراینده بقای شرکت‌ها دانست. از این‌رو، به مدیران، سرمایه‌گذاران بالفعل، بالقوه و سایر ذینفعان پیشنهاد می‌شود که توجه بیشتری به بحث پذیرش ذینفعان برجسته داشته باشند و آن را در مدل‌های تصمیم‌گیری خود لحاظ نمایند زیرا این سازه می‌تواند مبنایی برای تصمیم‌گیری آن‌ها باشد.

طبق نتایج پژوهش با توجه به اینکه تأثیر ابعاد پایداری حسابداری (اخلاق حسابداری، فعالیت‌های داوطلبانه، شفافیت، افشاء سرمایه انسانی و مسئولیت اجتماعی و زیستمحیطی) بر بقای شرکت‌ها مشاهده نگردید، لذا در مورد اهمیت پایداری حسابداری بر ماندگاری و بقای شرکت‌ها و ایجاد محیط رقابتی شفاف در سطح صنعت و همچنین، ایجاد محیط شفاف اطلاعاتی و اتخاذ تصمیم بهینه سرمایه‌گذاران به صاحب‌نظران و مدیران بورس اوراق بهادار تهران پیشنهاد می‌شود تداویری بیندیشند. چون گزارشگری با تکیه بر ابعاد پایداری حسابداری حالت ظاهری داشته و برای سرمایه‌گذاران و ذینفعان در بازار سرمایه از محتوای اطلاعاتی چندانی برخوردار نبوده و به ادامه حیات و بقای شرکت‌ها و همچنین در قبال مسئولیت اخلاقی، اجتماعی و زیستمحیطی کمک قابل توجهی نمی‌کند. همچنین، به مدیران شرکت‌ها و سایر گروه‌های ذی‌ربط نیز پیشنهاد می‌شود در خصوص پایداری حسابداری شرکت‌ها اهتمام لازمه انجام شود تا ابعاد آن از حالت ظاهری خارج شده و به یک ابزار مهم برای تصمیم‌گیری تبدیل شده و ادامه فعالیت را در بازار سرمایه ایران برقرار نماید.

همچنین پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی، نقش مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی و کیفیت گزارشگری مالی بر بقای شرکت‌ها در سطح صنعت انجام گیرد.

منابع

- تاری، غ. ۱۳۹۱. بررسی اثرات میانگین اشتغال و سرمایه گذاری در صنعت بر بقای شرکت‌های جدید. دانش مالی تحلیل اوراق بهادار، ۵(۴): ۱۲۱-۱۳۶.
- خاکی، غ. ۱۳۹۰. روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی، چاپ هشتم، تهران، انتشارات بازتاب.
- داوری، ع. رضازاده. آرش. ۱۳۹۳. مدل‌سازی معادلات ساختاری با نرم‌افزار PLS، چاپ دوم، تهران، انتشارات جهاد دانشگاهی.
- رسولی قهروندی، م. فخرایی. ۱۳۹۶. تأثیر ساختار سرمایه و ساختار مالکیت بر بقای شرکت‌ها در بورس اوراق بهادار، فصلنامه برنامه ریزی و بودجه، ۲۲(۱). صص. ۷۳-۱۰۱.
- سیدعباس زاده، م. امانی ساری لگلو، ج. خضری آذر، ه. پاشوی. ق. ۱۳۹۳. مقدمه‌ای بر مدل یابی معادلات ساختاری به روش PLS و کاربرد آن در علوم رفتاری، چاپ اول، انتشارات دانشگاه ارومیه.
- صالحی، م. حجازی، ر. طالب نیا، ق. امیری. ع. ۱۳۹۸. ارائه الگوی تعدیلی از مدل‌های ارزش گذاری دارایی‌های سرمایه‌ای با استفاده از ریسک درماندگی مالی و چرخه عمر شرکت، راهبرد مدیریت مالی، ۷(۱). صص. ۹۵-۱۲۲.
- مدهوشی، م. نصیری. آ. ۱۳۸۹. تأثیر ویژگی‌های صنعت بر بقای شرکت‌های تازهوارد؛ مطالعه موردی: صنایع تبدیلی استان مازندران، مدیریت اجرایی، ۱۰(۱). صص. ۱۲۷-۱۴۷.
- مدهوشی، مهرداد. تاری. غ. ۱۳۸۶. تأثیر سرمایه اولیه در بقای شرکت‌های تولید کوچک و متوسط در ایران. دانش و توسعه، ۲۰(۲). صص. ۱۴۷-۱۶۶.
- نمازی، م. رجب دری. ح. ۱۳۹۶. بررسی تعامل سازه‌های الگوی توسعه پایدار اخلاق حرفة‌ای حسابداری با استفاده از فن دیمیتل، پژوهش‌های حسابداری مالی، ۹(۱). صص. ۷۱-۹۰.
- نمازی، م. کرمانی. ا. ۱۳۸۷. تأثیر ساختار مالکیت بر عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، ۱۵(۳۵). صص. ۸۳-۱۰۰.
- وفقی، ح. داراب. ر. ۱۳۹۷. رویکرد مدل معادلات ساختاری در تحلیل سه سطحی درماندگی مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. راهبرد مدیریت مالی، ۶(۳). صص. ۱۸۹-۲۱۵.
- Ali, I., Rehman, K., U. Ali, S. I. Yousaf, J. & Zia, M. (2010). Corporate social responsibility influences, employee commitment and organizational

- performance. *African journal of Business management*, 4(13), pp.2796-2801.
- Aman, H. & Nguyen, P. (2008). Do stock prices reflect the corporate governance quality of Japanese firms? *Journal of the Japanese and International Economies*, 22(4), pp.647-662.
  - Anand, G. Ward, P. T. Tatikonda, M. V. & Schilling, D. A. (2009). Dynamic capabilities through continuous improvement infrastructure. *Journal of operations management*, 27(6), pp.444-461.
  - Andriof, J. Waddock, S. Husted, B. & Rahman, S. S. (2017). *Unfolding stakeholder thinking: Theory, responsibility and engagement*. Routledge.
  - Aragón-Correa, J. A. & Rubio-Lopez, E. A. (2007). Proactive corporate environmental strategies: myths and misunderstandings. *Long Range Planning*, 40(3), pp.357-381.
  - Audretsch, D. B. Houweling, P. & Thurik, A. R. (2000). Firm survival in the Netherlands. *Review of industrial organization*, 16(1), pp.1-11.
  - Banerjee, S. Kauffman, R. J. & Wang, B. (2007). Modeling Internet firm survival using Bayesian dynamic models with time-varying coefficients. *Electronic Commerce Research and Applications*, 6(3), pp.332-342.
  - Becchetti, L. & Trovato, G. (2011). Corporate social responsibility and firm efficiency: a latent class stochastic frontier analysis. *Journal of Productivity Analysis*, 36(3), pp.231-246.
  - Bhattacharya, C. B. & Sen, S. (2003). Consumer–company identification: A framework for understanding consumers’ relationships with companies. *Journal of marketing*, 67(2), pp.76-88.
  - Brammer, S. Millington, A. & Rayton, B. (2007). The contribution of corporate social responsibility to organizational commitment. *The International Journal of Human Resource Management*, 18(10), pp.1701-1719.
  - Branco, M. C. & Rodrigues, L. L. (2008). Factors influencing social responsibility disclosure by Portuguese companies. *Journal of business Ethics*, 83(4), pp.685-701.
  - Bushman, R. M. Piotroski, J. D. & Smith, A. J. (2004). What determines corporate transparency? *Journal of accounting research*, 42(2), pp.207-252.
  - Cernusca, L. (2007). Ethics in accounting: The WorldCom inc. scandal. *Lex ET Scientia Int'l J.* 14, p.239.
  - Chin, W. W. Marcolin, B.L. and Newsted, P.R. (2003). A partial least squares latent variable modeling approach for measuring interaction effects: Results from a Monte Carlo simulation study and an electronic-mail emotion/adoption study, *Information systems research*, 14(2), PP: 189-217

- Choo Huang, C. Luther, R. Tayles, M. & Haniffa, R. (2013). Human capital disclosures in developing countries: figureheads and value creators. *Journal of Applied Accounting Research*, 14(2), pp.180-196.
- Clarkson, M. E. (1995). A stakeholder framework for analyzing and evaluating corporate social performance. *Academy of management review*, 20(1), pp.92-117.
- Daske, H. Hail, L. Leuz, C. & Verdi, R. (2013). Adopting a label: Heterogeneity in the economic consequences around IAS/IFRS adoptions. *Journal of Accounting Research*, 51(3), pp.495-547.
- Davari, A. and Rezazadeh, A. (2014), Structural Equation Modeling with PLS Software, Second Edition, *Tehran, Jahad University Press*, (In Persian).
- Dellana, S. & West, D. (2016). Survival analysis of supply chain financial risk. *The Journal of Risk Finance*, 17(2), pp.130-151.
- Falck, O. & Hebllich, S. (2007). Corporate social responsibility: Doing well by doing good. *Business Horizons*, 50(3), pp.247-254.
- Foster, D. & Jonker, J. (2005). Stakeholder relationships: the dialogue of engagement. *Corporate Governance: The international journal of business in society*, 5(5), pp.51-57.
- Freeman, R. E. (2010). *Strategic management: A stakeholder approach*. Cambridge university press.
- Freeman, R. Edward.(1984). Strategic Management, A Stakeholder Approach. *Massachusetts, Pitman*.
- Greening, D. W. & Turban, D. B. (2002). Corporate social performance as a competitive advantage in attracting a quality workforce. *Business & Society*, 39(3), pp.254-280.
- Hair, J. F. Black, W. C. Babin, B. J. Anderson, R. E. and Tatham, R.L. (2006), Multivariate data analysis 6th Edition. *Pearson Prentice Hall, New Jersey*. Humans: Critique and reformulation. *Journal of Abnormal Psychology*, 87, pp.49-74
- Hopwood, A. G. Unerman, J. & Fries, J. (Eds.). (2010). *Accounting for sustainability: Practical insights*. Earthscan.
- Johnson, G. & Scholes, K. (1999). Exploring Corporate Strategy, Prentice Hall. *Europe*.
- Johnson, G. Whittington, R. Scholes, K. Angwin, D. & Regnér, P. (2011). *Exploring strategy*. Financial Times Prentice Hall.
- Keller, A. C. Smith, K. T. & Smith, L. M. (2007). Do gender, educational level, religiosity, and work experience affect the ethical decision-making of US accountants? *Critical perspectives on accounting*, 18(3), pp.299-314.
- Khaki, G.R. (2011), Research Methodology with a Thesis Approach, *Eighth Edition, Tehran, Bazzab Publishing* (In Persian).

- Kusnetzky, Dan, (2010), Microsoft: market share, growth and market value.<http://www.zdnet.com/blog/virtualization/microsoft-market-share-growth-and-market-value/1977>.
- Lee, J. Park, S.Y. Baek, I. and Lee, C.S. (2008), the impact of the brand management system on brand performance in B–B and B–C environments, *Industrial marketing management*, 37(7), pp.848-855
- Linck, J. S. Lopez, T. J. & Rees, L. (2007). The valuation consequences of voluntary accounting changes. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 28(4), pp.327-352.
- Luo, X. & Bhattacharya, C. B. (2006). Corporate social responsibility, customer satisfaction, and market value. *Journal of marketing*, 70(4), pp.1-18.
- Madhoshi, M. and Nasiri, A. (2010), the Impact of Industry Features on the Survival of Newly-Entered Companies; Case Study: Conversational Industries of Mazandaran Province, *Executive Management*, Year 10, Issue 1, Successive 38, pp.127-147 (In Persian).
- Madhoshi, M. and Tari, G. (2007), The Impact of Primary Capital on the Survival of Small and Medium-Sized Enterprises in Iran, *Knowledge and Development*, Issue 20, pp.147-166 (In Persian).
- Marion, Allison M. and Cengage, Gale, (2011). Ethics in Accounting, *Encyclopedia of Business and Finance*. <http://www.enotes.com/business-finance-encyclopedia/ethics-accounting>.
- Marzuki, M. Subramaniam, N. Cooper, B. and Dellaportas, S. (2017), Accounting academics' teaching self-efficacy - and ethics integration in accounting courses: A Malaysian study, *Asian Review of Accounting*, Vol. 25, pp.1-39
- Mowday, R. T. Porter, L. W. & Steers, R. M. (2013). *Employee—organization linkages: The psychology of commitment, absenteeism, and turnover*. Academic press.
- Namazi, M. and Kermani, E. (2008), Investigating the Effects of Ownership Structure on The Performance of the Companies Accepted in the Tehran Stock Exchange. *Accounting and Auditing Review*, Vol. 15, pp.83-100 ,(In Persian).
- Namazi, M. and Rajabdari, H. (2016), Studying the Interaction of Constructs of the Model of Sustainable Development Professional Accounting Ethics via DEMATEL Technique, *Financial Accounting Research*, Year 9, Issue 1, pp.71-90 ,(In Persian).
- Persson, Helena, (2004). The Survival and Growth of New Establishments in Sweden, 1987-1995 *Small Business Economics*, 23, pp.423–440.

- Pothong, O. & Ussahawanitchakit, P. (2011). Sustainable accounting and firm survival: An empirical examination of Thai listed firms. *Journal of Academy of Business and Economics*, 11(3), pp.1-28.
- Provan, K. G. & Lemaire, R. H. (2012). Core concepts and key ideas for understanding public sector organizational networks: Using research to inform scholarship and practice. *Public Administration Review*, 72(5), pp.638-648.
- Rasool Qahrvadi, M. and Fakhraei, E. (2017), the Effect of Capital Structure and Ownership Structure on the Survival of Companies in the Stock Exchange, *Quarterly of Planning and Budget*, Vol. 23, No. 1, pp.73-101(In Persian).
- Salehi, M. Hejazi, R. Talibnia, G. and Amiri, A. (2019), Presentation of a model of capital asset valuation models using financial distress risk and company life cycle, *Financial Management Strategy, Seventh Year*, Vol. 1, pp.95-12, (In Persian).
- Sayed Abbaszadeh, M.M. Amani Sarie Leglo, J. Khezri Azar, H. and Pashaei, Q. (2012), An Introduction to Structural Equation Modeling by PLS Method and Its Application in Behavioral Sciences, *First Edition, Urmia University Press* (In Persian).
- Schwartz, M. (2009). Beyond incubation: an analysis of firm survival and exit dynamics in the post-graduation period. *The Journal of Technology Transfer*, 34(4), pp.403-421.
- Simsek, Z. & Heavey, C. (2011). The mediating role of knowledge-based capital for corporate entrepreneurship effects on performance: A study of small-to medium-sized firms. *Strategic Entrepreneurship Journal*, 5(1), pp.81-100.
- Steers, R. M. Mowday, R. & Porter, L. (1982). Employee-organization linkages: The psychology of commitment, absenteeism, and turnover. *New York: Academic*.
- Tari, G. (2012), Investigating the Effects of Average Occupation and Investment in the Industry on the Survival of New Companies, *Financial Knowledge Analysis of Securities*, Vol. 5, No. 4, pp.121-136 (In Persian).
- Vaghefi, S.H. and Darabi, R. (2018), The Structural Equation Modeling Approach in Three-Level Analysis of Financial Distress in Companies Accepted in Tehran Stock Exchange, *Financial Management Strategy*, Vol. 6, Issue 3, pp.189-215, (In Persian).
- Vance, Robert J. (2006), Engagement and Commitment A guide to understanding, measuring and increasing engagement in your organization. <http://www.cpmis.osd.mil>.
- Wahlqvist, I. (2014). *The Capital Structure, Ownership and Survival of Newly Established Family Firms* (Doctoral dissertation, BI Norwegian Business School).

- Wang, H. Tong, L. Takeuchi, R. and George, G. (2016), corporate social responsibility: An overview and new research directions: *Thematic Issue on Corporate Social Responsibility*
- Williams, C. C. (2005). Trust diffusion: The effect of interpersonal trust on structure, function, and organizational transparency. *Business & Society*, 44(3), pp.357-368.
- Wilson, N. Wright, M. & Scholes, L. (2013). Family business survival and the role of boards. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 37(6), pp.1369-1389.
- Xian-hua, Z. H. O. U. Wei, H. A. N. & Yu-zhou, W. A. N. G. (2010). The market reaction on the human resources information disclosure in Chinese listed companies. *Journal of Modern Accounting and Auditing*, 6(5), p.37.